

El projecte "Odi En Xarxa" arriba a La Plaça Pública de La Mañana

Les xarxes socials no s'inventen res, únicament reflecteixen postures i idees que formen part del *corpus* social, i que són amplificades artificialment a través de *bots*.

Això escriu en Guillem Suau, 'IP del projecte "Odi en Xarxa", a l'article titulat "Les xarxes socials amplifiquen els discursos misògins", publicat pel diari *La Mañana* a la secció Plaça Pública de diumenge 6 de novembre del 2022. En aquest article, en Guillem ens explica a què es deu el fenomen del discurs d'odi a les xarxes socials, quines són les característiques que el propicien i perquè és fonamental pel conjunt de la societat combatre'l.

Us deixem l'article complet aquí (publicat originalment pel diari *La Mañana*, a la pàgina 13 de la versió en paper de dia 06/11/2022).

Article del Dr. Guillem Suau al diari La Mañana

Les xarxes socials no s'inventen res, únicament reflecteixen postures i idees que formen part del *corpus* social, i que són amplificades artificialment a través de *bots* (Guillem Suau, *La Mañana*, p. 13)

A les xarxes socials hem passat d'un ingenu ciberoptimisme, en què les “noves” tecnologies de la informació i la comunicació (TIC) fomentarien una comunicació directa i horitzontal, una societat millor informada, i d'aquí unes democràcies més fortes, a una altra posició excessivament pessimista. La desinformació a les xarxes socials (*fake news*), amb escàndols de manipulació com el cas de Cambridge Analytica a la campanya presidencial dels EUA de 2016, han empès discursos apocalíptics sobre les TIC, vistes com a eines de manipulació de masses, sense comptar que promouen fonts alternatives d'informació o els moviments ciutadans de protesta. Però fins i tot lluny de posicions maniquees, la paraula ‘amplificar’ al títol no és casual. Les xarxes socials no s'inventen res, únicament reflecteixen postures i idees que formen part del *corpus* social, i que són amplificades artificialment a través de *bots*.

Els discursos misògins són part del nostre dia a dia. Els sentim als bars o al transport públic, i en publiquen els mitjans i, per aquest motiu, els trobem també a les xarxes socials. Però no per ser un problema habitual perd importància. Ben al contrari: combatre els discursos misògins és sempre rellevant, i molt més a les plataformes digitals. Cal fer-ho perquè són lesius per als drets humans i hi ha factors contextuais que els agreugen. Primer, segons dades del *Digital News Report* de l'Institut Reuters de l'any 2022, a Espanya el 56% de la població s'informa a les xarxes socials, i a més a més, conseqüència de certs discursos polítics i de la precarització del periodisme, sols el 32% confia en les capçaleres tradicionals de notícies, i molts ciutadans s'informen en "mitjans" que no respecten la deontologia. En segon lloc, de mitjana destinem més de cinc hores diàries a les xarxes socials, que cerquen el seu legítim benefici econòmic i que, per tant, tal com va reconèixer Twitter a través de Rumman Chowdhury (cap d'aprenentatge automàtic dels algoritmes, ètica, transparència i responsabilitat) l'octubre de 2021, poden afavorir missatges d'extrema dreta i continguts polèmics o que generen hostilitat perquè són els que tenen més repercussió. A més, tot i els controls interns, molts missatges circulen com a mems, sàtira o crítica política, i són més difícils de detectar i d'eliminar pels algoritmes. I, amb la impunitat que dona l'anonimat, això fa que els discursos misògins s'expandeixin ràpidament en aquestes plataformes.

Segons l'informe *Combatir la violència en línia contra las mujeres y las niñas: Una llamada de atención al mundo* (2015) elaborat per la Comissió de la Banda Ampla pel Desenvolupament Digital de l'ONU, el 73% de les dones del món han sofert algun tipus de violència en línia: discursos que reforcen estereotips de gènere, discursos d'odi vinculats als cossos, a l'aspecte i a la sexualitat de les dones, amenaces sexualitzades de violència, violació o mort, culpabilització de les víctimes o revictimització, o desacreditació o menyspreu de les dones com a interlocutores vàlides, entre d'altres.

Ara que les xarxes socials han esdevingut una font informativa primària per a bona part de la població, especialment pels més joves, convé fer-nos algunes preguntes: Podem permetre que l'esfera pública digital estigui contaminada amb discursos d'odi? Com els podem combatre? Quin rol poden desenvolupar els mitjans de comunicació i les institucions públiques per evitar una alta viralitat de la misogínia? Hem de demanar major responsabilitat social corporativa a les empreses que gestionen les xarxes socials?

Són qüestions que intentem respondre al projecte internacional '*L'odi a les xarxes socials: l'àgora de la misogínia. Anàlisi dels discursos antifeministes i de les cobertures mediàtiques i institucionals d'aquestes problemàtiques a Twitter, Facebook i Instagram*' (Odi en Xarxa) finançat per l'Institut Català Internacional per la Pau (ICIP) i liderat per la Universitat de Lleida.